

EBA/GL/2022/05

14. června 2022

Obecné pokyny

k zásadám a postupům v souvislosti s kontrolou dodržování předpisů a úlohou a povinnostmi kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu podle článku 8 a kapitoly VI směrnice (EU) 2015/849

1. Povinnost dodržování obecných pokynů a oznamovací povinnost

Status těchto obecných pokynů

1. Tento dokument obsahuje obecné pokyny vydané podle článku 16 nařízení (EU) č. 1093/2010¹. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 1093/2010 musí příslušné orgány a finanční či úvěrové instituce vynaložit veškeré úsilí, aby se těmito obecnými pokyny řídily.
2. Obecné pokyny formulují názor orgánu EBA na náležité postupy dohledu v rámci Evropského systému dohledu nad finančním trhem nebo na to, jak by unijní právní předpisy měly být uplatňovány v konkrétní oblasti. Příslušné orgány ve smyslu čl. 4 odst. 2 nařízení (EU) č. 1093/2010, na které se tyto obecné pokyny vztahují, by se jimi měly řídit a podle potřeby je začlenit do svých postupů (např. pozměněním svého právního rámce nebo dohledových postupů), včetně případů, kdy jsou obecné pokyny zaměřeny v první řadě na instituce.

Oznamovací povinnost

3. Podle čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) č. 1093/2010 musí příslušné orgány do 21.11.2022 orgánu EBA oznámit, zda se těmito obecnými pokyny řídí nebo hodlají řídit, a v opačném případě uvést do tohoto data důvody, proč se jimi neřídí či nehodlají řídit. Neposkytnou-li příslušné orgány oznámení v této lhůtě, bude mít orgán EBA za to, že se těmito obecnými pokyny neřídí nebo nehodlají řídit. Oznámení by měla být zaslána prostřednictvím formuláře, který je k dispozici na internetových stránkách orgánu EBA s označením „EBA/GL/2022/05“. Oznámení by měly podat osoby s příslušným oprávněním oznamovat, zda se jejich příslušné orgány těmito obecnými pokyny řídí nebo hodlají řídit. Jakoukoli změnu stavu dodržování obecných pokynů je rovněž nutno oznámit orgánu EBA.
4. Oznámení budou zveřejněna na internetových stránkách orgánu EBA v souladu s čl. 16 odst. 3.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Předmět, oblast působnosti a definice

Předmět a oblast působnosti

5. Tyto obecné pokyny upřesňují úlohu, úkoly a povinnosti kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, vedoucího orgánu a vrcholného vedení odpovědného za dodržování předpisů v této oblasti, jakož i vnitřní strategie, kontroly a postupy, jak je uvedeno v článku 8 a v člancích 45 a 46 směrnice (EU) 2015/849.

6. Tyto obecné pokyny se vztahují na úvěrové nebo finanční instituce specifikované v čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice (EU) 2015/849. Tyto obecné pokyny se vztahují na všechny současné struktury vedoucích orgánů bez ohledu na systém (unitární a/nebo duální systém a/nebo jiný systém) používaný v členských státech.

7. Pojmy „vedoucí orgán v řídicí funkci“ a „vedoucí orgán v dozorčí funkci“ se v těchto obecných pokynech používají bez odkazu na strukturu správy a řízení a odkazy na řídicí (výkonnou) nebo kontrolní (bez výkonných pravomocí) funkci by měly být chápány jako odkazy vztahující se na orgány nebo členy vedoucího orgánu odpovědné za danou funkci v souladu s vnitrostátními právními předpisy. Vnitrostátní právo obchodních společností může obsahovat zvláštní ustanovení týkající se vedoucího orgánu a tyto obecné pokyny se použijí, aniž jsou tato ustanovení dotčena.

Adresáti

8. Tyto obecné pokyny jsou určeny příslušným orgánům ve smyslu čl. 4 odst. 2 bodu iii) nařízení (EU) č. 1093/2010. Jsou rovněž určeny úvěrovým nebo finančním institucím ve smyslu čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice (EU) 2015/849, které jsou subjekty finančního sektoru uvedenými v čl. 4 odst. 1a nařízení (EU) č. 1093/2010.

Definice

9. Není-li stanoveno jinak, mají pojmy používané a definované ve směrnici (EU) 2015/849 v těchto obecných pokynech stejný význam. Kromě toho pro účely těchto obecných pokynů platí tyto definice:

Vedoucí orgán

vedoucím orgánem se rozumí orgán nebo orgány úvěrové nebo finanční instituce jmenované podle vnitrostátních právních předpisů, které jsou oprávněny stanovovat strategii, cíle a celkové směřování úvěrové nebo finanční instituce, které kontrolují a sledují rozhodování osob ve vedení

a jejichž členy jsou osoby, které skutečně řídí činnost dané instituce

Vedoucí orgán v dozorčí funkci

vedoucím orgánem v dozorčí funkci se rozumí vedoucí orgán, který plní svou úlohu dohledu a sledování rozhodování osob ve vedení

Vedoucí orgán v řídicí funkci

vedoucím orgánem v řídicí funkci se rozumí vedoucí orgán, který plní úlohu každodenního řízení úvěrové nebo finanční instituce

3. Provádění

Datum použití

10. Tyto obecné pokyny se použijí od 1. prosince 2022.

4. Obecné pokyny

4.1 Úloha a povinnosti vedoucího orgánu v rámci boje proti praní peněz a financování terorismu a vrcholného vedení odpovědného za oblast boje proti praní peněz a financování terorismu.

11. Vedoucí orgán by měl být odpovědný za schválení celkové strategie boje proti praní peněz a financování terorismu úvěrové nebo finanční instituce a za dohled nad jejím prováděním. Za tímto účelem by měl kolektivně disponovat odpovídajícími znalostmi, dovednostmi a zkušenostmi, aby byl schopen porozumět rizikům praní peněz a financování terorismu souvisejícím s činností a obchodním modelem úvěrové nebo finanční instituce, včetně znalosti vnitrostátního právního a regulačního rámce týkajícího se prevence praní peněz a financování terorismu.

4.1.1 Úloha vedoucího orgánu v jeho dozorčí funkci v rámci boje proti praní peněz a financování terorismu

12. Vedoucí orgán ve své dozorčí funkci by měl odpovídat za dohled a sledování provádění rámce pro vnitřní správu a řízení a vnitřní kontrolu s cílem zajistit soulad s platnými požadavky v souvislosti s prevencí praní peněz a financování terorismu.

13. Kromě ustanovení uvedených v pokynech evropských orgánů dohledu k vnitřní správě a řízení ² by měl vedoucí orgán úvěrové nebo finanční instituce v rámci své funkce dohledu případně:

- a) být informován o výsledcích posouzení rizik praní peněz a financování terorismu v rámci celého podniku;
- b) dohlížet a sledovat, do jaké míry jsou zásady a postupy pro oblast boje proti praní peněz a financování terorismu přiměřené a účinné s ohledem na rizika praní peněz a financování terorismu, kterým je úvěrová nebo finanční instituce vystavena, a v případě potřeby přijmout vhodná opatření k zajištění nápravy;
- c) alespoň jednou ročně přezkoumat zprávu o činnosti kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a získávat průběžné aktualizace častěji v případě činností, které úvěrovou nebo finanční instituci vystavují vyššímu riziku praní peněz a financování terorismu;

² Obecné pokyny orgánu EBA k vnitřnímu systému správy a řízení podle směrnice 2013/36/EU: EBA/GL/2021/05, obecné pokyny k určitým aspektům požadavků směrnice MiFID II na funkci compliance: ESMA35-36-1946; obecné pokyny orgánu EIOPA k řídicímu a kontrolnímu systému: EIOPA-BoS-14/253 CS

d) alespoň jednou ročně vyhodnotit účinné fungování funkce zajišťování shody s předpisy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, a to i s přihlédnutím k závěrům případných provedených interních a/nebo externích auditů týkajících se boje proti praní peněz a financování terorismu, včetně přiměřenosti lidských a technických zdrojů přidělených kontrolorovi dodržování předpisů v této oblasti.

14. Vedoucí orgán ve své dozorčí funkci by měl zajistit, aby člen vedoucího orgánu uvedený v oddíle 4.1.3. nebo případně pracovník vrcholného vedení uvedený v oddíle 4.1.4., který je odpovědný za provádění právních a správních předpisů nezbytných k dosažení souladu se směrnicí (EU) 2015/849:

a) měl znalosti, dovednosti a zkušenosti potřebné k identifikaci, hodnocení a řízení rizik praní peněz a financování terorismu, kterým je úvěrová nebo finanční instituce vystavena, a k provádění zásad, kontrol a postupů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;

b) dobře rozuměl obchodnímu modelu úvěrové nebo finanční instituce a odvětví, v němž působí, a míře, v jaké tento obchodní model vystavuje úvěrovou nebo finanční instituci rizikům praní peněz a financování terorismu;

c) byl včas informován o rozhodnutích, která mohou ovlivnit rizika, jimž je úvěrová nebo finanční instituce vystavena.

15. Vedoucí orgán ve své dozorčí funkci by měl mít přístup k dostatečně podrobným a kvalitním údajům a informacím a měl by je zohledňovat, aby mohl účinně vykonávat své funkce v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu. Vedoucí orgán ve své dozorčí funkci by měl mít přinejmenším včasný a přímý přístup ke zprávě o činnosti kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, zprávě útvaru interního auditu, případným zjištěním a připomínkám externích auditorů, jakož i ke zjištěním příslušného orgánu, příslušné komunikaci s finanční zpravodajskou jednotkou a uloženým opatřením dohledu nebo sankcím.

4.1.2 Úloha vedoucího orgánu v jeho řídicí funkci v rámci boje proti praní peněz a financování terorismu

16. V souvislosti s vnitřními zásadami, kontrolami a postupy uvedenými v čl. 8 odst. 3 a 4 směrnice (EU) 2015/849 by vedoucí orgán úvěrové nebo finanční instituce v rámci své řídicí funkce měl:

a) zavést vhodnou a účinnou organizační a provozní strukturu, která je nezbytná k dosažení souladu se strategií boje proti praní peněz a financování terorismu přijatou vedoucím orgánem, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost dostatečným pravomocem a přiměřenosti lidských a technických zdrojů přidělených funkci kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, včetně potřeby specializovaného oddělení pro oblast boje proti praní peněz a financování terorismu, které by kontrolorovi pomáhalo;

- b) zajistit provádění interních zásad a postupů pro oblast boje proti praní peněz a financování terorismu;
- c) nejméně jednou ročně přezkoumat zprávu o činnosti kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;
- d) zajistit přiměřené, včasné a dostatečně podrobné podávání zpráv o boji proti praní peněz a financování terorismu příslušnému orgánu;
- e) v případě, že jsou provozní funkce kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu zadávány externě, zajistit shodu s obecnými pokyny evropských orgánů dohledu k outsourcingu³ a případně s obecnými pokyny evropských orgánů dohledu k vnitřní správě a řízení⁴ a přijímat od poskytovatele služeb pravidelné zprávy, o nichž informuje vedoucí orgán.

4.1.3 Určení člena vedoucího orgánu odpovědného za boj proti praní peněz a financování terorismu

17. Člen vedoucího orgánu, který má být určen v souladu s čl. 46 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849, by měl mít zejména dostatečné znalosti, dovednosti a zkušenosti týkající se rizik praní peněz a financování terorismu a provádění zásad, kontrol a postupů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, přičemž by měl dobře rozumět obchodnímu modelu úvěrové nebo finanční instituce a odvětví, v němž úvěrová nebo finanční instituce působí.

18. Člen vedoucího orgánu uvedený v čl. 46 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849 by měl věnovat dostatek času a mít k dispozici dostatečné zdroje, aby mohl účinně plnit své povinnosti v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu. Měl by podávat komplexní zprávy o svých úkolech, jak je uvedeno v oddíle 4.1.5., a v případě potřeby a bez zbytečného odkladu pravidelně informovat vedoucí orgán v jeho dozorčí funkci.

4.1.4 Určení pracovníka vrcholného vedení odpovědného za boj proti praní peněz a financování terorismu v případě, že není zřízen žádný vedoucí orgán

19. Pokud není zřízen žádný vedoucí orgán, měla by úvěrová nebo finanční instituce jmenovat pracovníka vrcholného vedení, který nese konečnou odpovědnost za provádění právních a správních předpisů nezbytných pro dosažení souladu se směrnicí (EU) 2015/849 a který má dostatek času, zdrojů a pravomocí k účinnému plnění svých povinností.

20. Pracovník vrcholného vedení uvedený v odstavci 19 by měl mít dostatečné znalosti, dovednosti a zkušenosti týkající se rizik praní peněz a financování terorismu a provádění zásad, kontrol a postupů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, přičemž by měl dobře

³ Viz Obecné pokyny orgánu EBA k outsourcingu: EBA/GL/2019/02; Obecné pokyny orgánu EIOPA k outsourcingu u poskytovatelů cloudových služeb: EIOPA-BoS-20-002; Obecné pokyny orgánu ESMA k outsourcingu u poskytovatelů cloudových služeb: ESMA50-157-2403

⁴ Obecné pokyny orgánu EBA k vnitřnímu systému správy a řízení podle směrnice 2013/36/EU, EBA/GL/2021/05 ze dne 2. července 2021

rozumět obchodnímu modelu úvěrové nebo finanční instituce a odvětví, v němž úvěrová nebo finanční instituce působí. Kromě toho by měl mít dostatek času, zdrojů a pravomocí, aby mohl účinně plnit své povinnosti.

4.1.5 Úkoly a role člena vedoucího orgánu nebo pracovníka vrcholného vedení odpovědného za boj proti praní peněz a financování terorismu

21. Aniž je dotčena celková a kolektivní odpovědnost vedoucího orgánu, měly by úvěrové nebo finanční instituce při jmenování člena vedoucího orgánu nebo pracovníka vrcholného vedení uvedeného v odstavcích 17 a 19 určit a zohlednit možné střety zájmů a přijmout opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění.

22. Člen vedoucího orgánu nebo pracovník vrcholného vedení, pokud je jmenován, odpovědný za boj proti praní peněz a financování terorismu by měl zajistit, aby si celý vedoucí orgán nebo pracovník vrcholného vedení, pokud vedoucí orgán není zřízen, byl vědom dopadu rizik praní peněz a financování terorismu na rizikový profil celého podniku. Povinnosti člena vedoucího orgánu nebo pracovníka vrcholného vedení, je-li určen, odpovědného za boj proti praní peněz a financování terorismu, by s ohledem na plnění úkolů uvedených v čl. 46 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849, a zejména v souvislosti s prováděním zásad, kontrol a postupů pro zmírnění a účinné řízení rizik praní peněz a financování terorismu, jak je uvedeno v článku 8 uvedené směrnice, měly zahrnovat alespoň:

- a) zajištění toho, aby zásady, postupy a opatření vnitřní kontroly v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu byly přiměřené a úměrné s ohledem na charakteristiky úvěrové nebo finanční instituce a rizika praní peněz a financování terorismu, kterým je vystavena;
- b) posouzení, společně s vedoucím orgánem, zda by bylo vhodné jmenovat samostatného kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na úrovni vedení, jak je uvedeno v oddíle 4.2.2.;
- c) podporu vedoucího orgánu při posuzování potřeby specializovaného oddělení pro boj proti praní peněz a financování terorismu, který by pomáhal kontrolorovi dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu při výkonu jeho funkcí, s přihlédnutím k rozsahu a složitosti operací úvěrové nebo finanční instituce a jejímu vystavení rizikům praní peněz a financování terorismu. Zaměstnanci tohoto oddělení by měli mít potřebné odborné znalosti, dovednosti a vědomosti, aby mohli pomáhat kontrolorovi dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, který by měl být zapojen do procesu náboru;
- d) zajištění, aby řídicímu orgánu byly pravidelně podávány zprávy o činnostech prováděných kontrolorem pro dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a aby vedoucí orgán dostával dostatečně komplexní a včasné informace a údaje o rizicích praní peněz a financování terorismu a dodržování předpisů v této oblasti, které jsou nezbytné k tomu, aby vedoucí orgán mohl plnit úlohu a funkce, které mu byly svěřeny. Tyto informace by měly rovněž zahrnovat spolupráci úvěrové nebo finanční instituce s příslušným vnitrostátním

orgánem a komunikaci s finanční zpravodajskou jednotkou, aniž je dotčena důvěrnost oznámení podezřelé transakce, a veškerá zjištění příslušného orgánu týkající se praní peněz a financování terorismu vůči úvěrové nebo finanční instituci, včetně uložených opatření nebo sankcí;

- e) informování řídicího orgánu o všech závažných nebo významných problémech a porušeních v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a doporučovat opatření k jejich nápravě;
- f) zajištění toho, aby kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu i) měl přímý přístup ke všem informacím nezbytným k plnění svých úkolů, ii) měl k dispozici dostatečné lidské a technické zdroje a nástroje, aby mohl odpovídajícím způsobem plnit úkoly, které mu byly svěřeny, a iii) byl dobře informován o událostech a nedostatcích souvisejících s bojem proti praní peněz a financování terorismu, které zjistily vnitřní kontrolní systémy a vnitrostátní a v případě skupin i zahraniční orgány dohledu.

23. Člen vedoucího orgánu nebo pracovník vrcholného vedení, je-li určen, odpovědný za boj proti praní peněz a financování terorismu, by měl být hlavním kontaktním místem pro kontrolora dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu v rámci vedení. Kromě toho by měl člen vedoucího orgánu nebo případně pracovník vrcholného vedení odpovědný za boj proti praní peněz a financování terorismu zajistit, aby veškeré obavy týkající se boje proti praní peněz a financování terorismu, které kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu má, byly řádně řešeny, a pokud to není možné, aby byly řádně posouzeny vedoucím orgánem v rámci jeho řídicí funkce nebo případně vrcholovým vedením. Pokud se vedoucí orgán ve své řídicí funkci nebo případně vrcholné vedení rozhodnou, že se nebudou řídit doporučením kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, měli by své rozhodnutí řádně zdůvodnit a zaznamenat s ohledem na rizika a obavy, na které kontrolor upozornil. V případě závažného incidentu by měl mít kontrolor dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu přímý přístup k řídicí orgánu v rámci jeho dozorčí funkce.

4.2 Úloha a povinnosti kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu

4.2.1 Jmenování kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu

24. Při rozhodování, zda jmenovat kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v souladu s čl. 8 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849 by měl vedoucí orgán zohlednit rozsah a složitost operací úvěrové nebo finanční instituce a její expozici riziku praní peněz a financování terorismu podle kritérií uvedených v oddíle 4.2.2.

25. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu by měl být jmenován na úrovni vedení. Měl by mít dostatečnou pravomoc navrhopvat z vlastní iniciativy

vedoucímu orgánu v rámci jeho kontrolní a řídicí funkce všechna nezbytná nebo vhodná opatření k zajištění souladu a účinnosti interních opatření proti praní peněz a financování terorismu.

26. Pokud je kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu jmenován v souladu s čl. 8 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849, měl by vedoucí orgán určit, zda bude tato funkce vykonávána na plný úvazek, nebo zda ji může vykonávat zaměstnanec nebo vedoucí pracovník vedle svých stávajících funkcí v rámci úvěrové nebo finanční instituce.

27. Pokud má být funkcí kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu pověřen pracovník nebo zaměstnanec, který již má v rámci úvěrové nebo finanční instituce jiné povinnosti nebo funkce, měl by vedoucí orgán určit a zvážit možné střety zájmů a přijmout opatření nezbytná k jejich vyloučení, nebo pokud to není možné, k jejich zvládnutí. Vedoucí orgán by měl zajistit, aby tato osoba mohla věnovat dostatečný čas výkonu funkce kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.

28. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl být příslušnému orgánu a finanční zpravodajské jednotce na požádání k dispozici, a proto by měl být obvykle smluvně vázán a pracovat v zemi, v níž je úvěrová nebo finanční instituce usazena.

29. Pokud je to úměrné riziku praní peněz a financování terorismu, kterému je úvěrová nebo finanční instituce vystavena, a v rozsahu, v jakém to umožňují vnitrostátní právní předpisy, může být kontrolor dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu smluvně pověřen prací v jiné jurisdikci. V těchto případech by úvěrová nebo finanční instituce měla mít zavedeny nezbytné systémy a kontrolní mechanismy, aby zajistila, že kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu bude mít přístup ke všem nezbytným informacím a systémům potřebným k plnění svých úkolů a bude k dispozici pro neprodlené setkání s místní finanční zpravodajskou jednotkou a příslušným orgánem. Úvěrová nebo finanční instituce by také měla být schopna prokázat svému příslušnému orgánu, že opatření, která v tomto ohledu zavedla, jsou přiměřená a účinná.

30. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl mít možnost přidělovat a delegovat své úkoly, jak je uvedeno v oddíle 4.2.4, dalším pracovníkům a zaměstnancům, kteří jednají pod jeho vedením a dohledem, za předpokladu, že konečná odpovědnost za účinné plnění těchto úkolů zůstává na kontrolorovi dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.

31. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl být součástí druhé linie obrany a jako takový by měl být součástí nezávislého útvaru, přičemž by měly být splněny následující podmínky:

a) Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl být nezávislý na obchodních liniích nebo odděleních, která řídí, a nesmí být podřízen osobě, která je odpovědná za řízení těchto obchodních linií nebo oddělení.

- b) Úvěrová nebo finanční instituce zavedla interní postupy, které zajišťují, že kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu má vždy neomezený a přímý přístup ke všem informacím, které jsou nezbytné pro výkon jeho funkce. Rozhodnutí o tom, ke kterým informacím potřebuje mít v tomto ohledu přístup, by mělo být výhradně na samotném kontrolorovi dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.
- c) V případě závažného incidentu by měl mít kontrolor dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu možnost podat zprávu a přímý přístup k vedoucímu orgánu v jeho řídicí funkci nebo k vrcholnému vedení, pokud vedoucí orgán není zřízen.

4.2.2 Kritéria proporcionality pro jmenování samostatného kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu

32. Úvěrová nebo finanční instituce by měla jmenovat samostatného kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, pokud se nejedná o samostatného podnikatele nebo o instituci s velmi omezeným počtem zaměstnanců nebo pokud pro nejmenování této osoby neexistují důvody uvedené v odstavci 33.

33. Pokud se vedoucí orgán rozhodne nejmenovat samostatného kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, měl by mít k tomu opodstatněné a zdokumentované důvody a výslovně uvést alespoň následující kritéria:

- a) povahu činnosti úvěrové nebo finanční instituce a s ní spojená rizika praní peněz a financování terorismu s přihlédnutím k její zeměpisné expozici, zákaznické základně, distribučním kanálům a nabídce produktů a služeb;
- b) rozsah její činnosti v dané jurisdikci, počet jejích zákazníků, počet a objem jejích transakcí a počet jejích zaměstnanců na plný úvazek;
- c) právní formu úvěrové nebo finanční instituce, včetně toho, zda je úvěrová nebo finanční instituce součástí skupiny.

34. Pokud není jmenován samostatný kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, měla by úvěrová nebo finanční instituce organizovat plnění úkolů kontrolora dodržování předpisů v této oblasti (viz níže oddíl 4.2.4 *Úkoly a role kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu*) buď prostřednictvím člena vedoucího orgánu, jak je uvedeno v oddíle 4.1.3, nebo pracovníka vrcholného vedení odpovědného za boj proti praní peněz a financování terorismu, jak je uvedeno v oddíle 4.1.4, nebo prostřednictvím outsourcingu provozních funkcí, jak je uvedeno v oddíle 4.2.6, případně kombinací předchozích možností.

35. Pokud kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu působí ve dvou nebo více subjektech ve skupině nebo je pověřen jinými úkoly, měla by úvěrová nebo finanční instituce zajistit, aby tyto vícenásobné pozice kontrolorovi dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu stále umožňovaly účinně

vykonávat jeho funkce. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl působit pro různé subjekty pouze v případě, že jsou tyto subjekty součástí stejné skupiny. Vzhledem ke specifické povaze sektoru subjektů kolektivního investování⁵ by však kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu mohl obsluhovat více fondů.

4.2.3 Vhodnost, dovednosti a odborné znalosti

36. V souvislosti s prověřováním zaměstnanců podle čl. 8 odst. 4 písm. a) směrnice (EU) 2015/849 by úvěrové nebo finanční instituce měly před jmenováním posoudit, zda kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu má:

- a) pověst, čestnost a bezúhonnost, které jsou nezbytné pro výkon jeho funkce;
- b) odpovídající dovednosti a odborné znalosti v oblasti praní peněz a financování terorismu, včetně znalosti platného právního a regulačního rámce pro boj proti praní peněz a financování terorismu, a provádění zásad, kontrol a postupů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;
- c) dostatečné znalosti a pochopení rizik praní peněz a financování terorismu spojených s obchodním modelem úvěrové nebo finanční instituce, aby mohl účinně vykonávat svou funkci;
- d) příslušné zkušenosti s identifikací, hodnocením a řízením rizik praní peněz a financování terorismu a
- e) dostatek času a zkušeností, aby mohl vykonávat své funkce účinně, nezávisle a samostatně.

37. Úvěrové nebo finanční instituce by měly zajistit, aby funkce zajišťování souladu s předpisy v oblasti praní peněz a financování terorismu fungovala průběžně jako součást celkového řízení kontinuity podnikání. Měla by počítat s možností, že kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu přestane vykonávat své funkce, a s dostupností zástupce s odpovídajícími dovednostmi a odbornými znalostmi, který by převzal funkce kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v případě, že by byl kontrolor po určitou dobu nepřítomen nebo by byla zpochybněna jeho bezúhonnost.

4.2.4 Povinnosti a úloha kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu

38. Úloha a povinnosti kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měly být jasně definovány a zdokumentovány.

⁵ Subjektem kolektivního investování se rozumí subjekt kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) nebo alternativní investiční fond ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 2011/61/EU.

a. Vývoj rámce pro hodnocení rizik

39. V souvislosti s identifikací a hodnocením rizik podle čl. 8 odst. 1 směrnice (EU) 2015/849 by měl kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu vypracovat a udržovat rámec pro hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu pro celý podnik a individuální hodnocení těchto rizik v souladu s obecnými pokyny orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu⁶.

40. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl výsledky hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu v rámci celého podniku a jednotlivých takových rizik hlásit vedoucímu orgánu prostřednictvím člena vedoucího orgánu nebo pracovníka vrcholného vedení odpovědného za boj proti praní peněz a financování terorismu, případně přímo, pokud to považuje za nezbytné. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu by měl vedoucímu orgánu navrhnout opatření, která je třeba přijmout ke zmírnění těchto rizik. Uvedení nového produktu nebo služby nebo významných změn stávajících produktů či služeb, rozvoj nového trhu nebo uvedení nových činností by nemělo být zahájeno, dokud nejsou k dispozici a účinně zavedeny odpovídající zdroje pro pochopení a řízení souvisejících rizik.

b. Vytvoření zásad a postupů

41. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl zajistit, aby byly zavedeny, aktualizovány a průběžně účinně prováděny odpovídající zásady a postupy. Zásady a postupy by měly odpovídat rizikům praní peněz a financování terorismu, která úvěrová nebo finanční instituce určila. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl přinejmenším:

- a) stanovit zásady a postupy pro boj proti praní peněz a financování terorismu, které má úvěrová nebo finanční instituce přijmout, jakož i kontroly a systémy, které má zavést podle čl. 8 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849;
- b) zajistit, aby úvěrová nebo finanční instituce účinně prováděla zásady a postupy pro boj proti praní peněz a financování terorismu, jak je vysvětleno v oddíle d) o sledování dodržování předpisů;
- c) zajistit, aby zásady a postupy pro boj proti praní peněz a financování terorismu byly pravidelně přezkoumávány a v případě potřeby měněny nebo aktualizovány;
- d) navrhnout, jak řešit veškeré změny právních nebo regulačních požadavků nebo rizik praní peněz a financování terorismu a jak nejlépe řešit nedostatky nebo závady zjištěné při monitorování nebo dohledu.

⁶ Revidované obecné pokyny orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu: EBA/GL/2021/02.

42. Zásady, kontroly a postupy uvedené v čl. 8 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849 by měly zahrnovat alespoň následující:

- a) metodiku hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu v rámci celého podniku a jednotlivě;
- b) hloubkovou kontrolu klienta, včetně té, kterou stanoví revidované obecné pokyny orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu⁷, a proces přijímání klientů, jak je vysvětleno níže v oddíle c o klientech, zejména v případě vysoce rizikových klientů;
- c) interní podávání zpráv (analýza neobvyklých transakcí) a oznamování podezřelých transakcí finanční zpravodajské jednotce;
- d) vedení záznamů a
- e) ustanovení pro sledování dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu, jak je uvedeno v oddíle d o sledování dodržování předpisů.

c. Zákazníci včetně vysoce rizikových zákazníků

43. Dříve než vrcholné vedení přijme konečné rozhodnutí o přijetí nových vysoce rizikových zákazníků nebo udržování obchodních vztahů s vysoce rizikovými zákazníky mělo by to v souladu s interními zásadami pro boj proti praní peněz a financování terorismu úvěrové nebo finanční instituce založenými na posouzení rizik konzultovat s kontrolorem dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, a to zejména v situacích, kdy je podle směrnice (EU) 2015/849 výslovně vyžadován souhlas vrcholného vedení. Pokud se vrcholné vedení rozhodne, že se nebude řídit doporučením kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, mělo by své rozhodnutí řádně zaznamenat a uvést, jak navrhuje zmírnit rizika, na která upozornil pracovník pro dodržování pravidel v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.

d. Sledování dodržování předpisů

44. Jako druhá linie obrany by měl být kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu odpovědný za sledování, zda opatření, zásady, kontroly a postupy zavedené úvěrovou nebo finanční institucí jsou v souladu s povinnostmi úvěrové nebo finanční instituce v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl rovněž dohlížet na účinné uplatňování kontrolních mechanismů v oblasti praní peněz a financování terorismu uplatňovaných obchodními liniemi a interními útvary (první linie obrany).

⁷ Obecné pokyny k hloubkové kontrole klienta a faktorům, které by úvěrové a finanční instituce měly vzít v úvahu při posuzování rizika praní peněz a financování terorismu souvisejícího s jednotlivými obchodními vztahy a příležitostnými transakcemi („obecné pokyny k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu“) podle článku 17 a čl. 18 odst. 4 směrnice (EU) 2015/849: EBA/GL/2021/02

45. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl zajistit, aby byl rámec boje proti praní peněz a financování terorismu v případě potřeby aktualizován, a to v každém případě, kdy jsou zjištěny nedostatky, objeví se nová rizika nebo se změní právní či regulační rámec.

46. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl vedoucímu orgánu doporučit nápravná opatření, která je třeba přijmout k odstranění zjištěných nedostatků rámce boje proti praní peněz a financování terorismu úvěrové nebo finanční instituce, včetně nedostatků zjištěných příslušnými orgány nebo interními či externími auditory.

e. Podávání zpráv vedoucímu orgánu

47. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měla vedoucímu orgánu poskytovat poradenství ohledně opatření, která je potřeba přijmout k zajištění shody s platnými zákony, pravidly, předpisy a standardy, a měl by provést posouzení možného dopadu jakýchkoli změn právního nebo regulačního prostředí na činnost úvěrové nebo finanční instituce a její rámec pro dodržování předpisů.

48. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl upozornit člena vedoucího orgánu nebo pracovníka vrcholného vedení odpovědného za boj proti praní peněz a financování terorismu na:

- a) oblasti, v nichž by se mělo zavést nebo zlepšit fungování kontrol v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;
- b) příslušná zlepšení navržená v souvislosti s bodem a) výše;
- c) zprávu o pokroku všech významných nápravných programů, a to alespoň jednou ročně jako součást zprávy o činnosti uvedené v odstavci 50, a to v závislosti na zlepšeních buď ad hoc nebo pravidelně, která poskytne informace o úrovni vystavení rizikům praní peněz a financování terorismu a o opatřeních přijatých nebo doporučených ke snížení a účinnému řízení těchto rizik;
- d) nedostatečné lidské a technické zdroje přidělené na funkci dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu a nutnost jejich posílení.

49. Úvěrová nebo finanční instituce musí být připravena poskytnout kopii zprávy o činnosti uvedené v odstavci 50 příslušnému orgánu.

50. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl alespoň jednou ročně vypracovat zprávu o činnosti. Zpráva o činnosti by měla být přiměřená rozsahu a povaze činností úvěrové nebo finanční instituce. Zpráva o činnosti může tam, kde je to vhodné, vycházet z informací, které již byly zaslány příslušným vnitrostátním orgánům ve formě jiných zpráv. Zprávy o činnosti by měly obsahovat alespoň následující informace:

1) Ohledně posouzení rizik praní peněz a financování terorismu:

- a) shrnutí hlavních zjištění při posouzení rizik praní peněz a financování terorismu v rámci celého podniku podle článku 8 směrnice (EU) 2015/849, pokud byla taková aktualizace provedena v uplynulém roce, a potvrzení, zda ji příslušný orgán požadoval předložit za vykazovaný rok;⁸
- b) popis všech změn týkajících se metody, kterou úvěrová nebo finanční instituce používá k posouzení rizikového profilu jednotlivých zákazníků, se zdůrazněním toho, jak je taková změna sladěna s posouzením rizika praní peněz a financování terorismu v rámci celého podniku úvěrové nebo finanční instituce;
- c) klasifikaci klientů podle kategorií rizika včetně počtu klientských souborů podle kategorií rizika, u nichž nebyly provedeny revize a aktualizace hloubkových kontrol klientů;
- d) informace a statistické údaje o:
 - i) počtu zjištěných neobvyklých transakcí;
 - ii) počtu analyzovaných neobvyklých transakcí;
 - iii) počtu nahlášení podezřelých transakcí nebo činností finanční zpravodajské jednotce (s rozlišením podle země působení);
 - iv) počtu vztahů se zákazníky, které úvěrová nebo finanční instituce ukončila z důvodu obav týkajících se praní peněz a financování terorismu;
 - v) počtu žádostí o informace obdržených od finanční zpravodajské jednotky, soudů a donucovacích orgánů.

2) Ohledně zdrojů:

- e) stručný popis organizační struktury boje proti praní peněz a financování terorismu a případně všech významných změn provedených v uplynulém roce a jejich odůvodnění;
- f) stručný popis lidských a technických zdrojů, které úvěrová nebo finanční instituce vyčlenila na funkci zajišťování souladu s předpisy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;
- g) případně seznam procesů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu zadaných externím subjektům s popisem dohledu, který úvěrová nebo finanční instituce nad těmito činnostmi vykonává.

3) Ohledně zásad a postupů:

- h) shrnutí důležitých opatření a postupů přijatých v průběhu roku, včetně stručného popisu doporučení, problémů, nedostatků a nesrovnalostí zjištěných v roce, za který se podává zpráva;

⁸ Viz obecné pokyny orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu týkající se provádění posouzení rizik (EBA/GL/2021/02).

- i) popis opatření pro sledování dodržování předpisů, která byla přijata za účelem posouzení uplatňování zásad, kontrolních mechanismů a postupů úvěrové nebo finanční instituce v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu zaměstnanci, zástupci, distributory a poskytovateli služeb úvěrové nebo finanční instituce, jakož i přiměřenosti všech nástrojů pro sledování používaných úvěrovou nebo finanční institucí pro účely boje proti praní peněz a financování terorismu;
- j) popis dokončených školení v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a plán školení na příští rok;
- k) plán činností funkce kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na následující rok;
- l) zjištění interních a externích auditů týkajících se boje proti praní peněz a financování terorismu a veškerý pokrok, kterého úvěrová nebo finanční instituce dosáhla při řešení těchto zjištění;
- m) činnosti dohledu, včetně komunikace s úvěrovou nebo finanční institucí, prováděné příslušným orgánem, předložené zprávy, zjištěná porušení a uložené sankce spolu s tím, jak se úvěrová nebo finanční instituce zavazuje k nápravě zjištěných porušení a v jaké fázi se nápravná opatření nacházejí, aniž jsou dotčeny jakékoli jiné pravidelné zprávy, které mohou být v případě činnosti dohledu nebo nápravných opatření vyžadovány.

f. Hlášení podezřelých transakcí

51. V souvislosti s povinností kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu podle čl. 33 odst. 2 směrnice (EU) 2015/849 předávat informace uvedené v odstavci 1 uvedeného článku by se měl kontrolor ujistit, že ostatní zaměstnanci, jejichž pomoc je při plnění aspektů této funkce požadována, mají dovednosti a znalosti potřebné pro pomoc při plnění tohoto úkolu. Je třeba náležitě zvážit citlivost a důvěrnost informací, které mohou být zveřejněny, a povinnosti informace nezveřejňovat, které musí úvěrová nebo finanční instituce dodržovat.

52. Pokud kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu předává informace finanční zpravodajské jednotce v souladu s čl. 33 odst. 2 směrnice (EU) 2015/849, měl by účinným způsobem zajistit, aby byly informace předány v takovém formátu a takovými prostředky, které jsou v souladu s veškerými pokyny vydanými národní finanční zpravodajskou jednotkou. V rámci své úlohy podle tohoto ustanovení by měl kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu:

- a) porozumět fungování a koncepci systému sledování transakcí, včetně scénářů zahrnutých podle rizik praní peněz a financování terorismu, která představují pro úvěrovou nebo finanční instituci, a interním postupům pro zpracování výstrah;
- b) přijímat hlášení od zaměstnanců, zástupců nebo distributorů úvěrové nebo finanční instituce nebo hlášení jinak generovaná prostřednictvím systémů úvěrové nebo finanční instituce o poznatcích ohledně praní peněz a financování terorismu nebo podezření na ně nebo o tom, že určitá osoba mohla být, je nebo může být spojena s praním peněz a financováním terorismu;

- c) zajistit, aby tato hlášení byla neprodleně posouzena, aby bylo možné určit, zda existuje poznatek nebo podezření, že finanční prostředky jsou výnosy z trestné činnosti včetně praní peněz a financování terorismu, nebo zda osoba mohla být, je nebo může být spojena s praním peněz a financováním terorismu; kontrolor dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu by měl rovněž stanovit, zdokumentovat a zavést proces stanovení priorit pro obdržená interní hlášení, aby se interní hlášení týkající se zvláště rizikových situací řešila s nezbytnou naléhavostí;
- d) při vyhodnocování obdržených hlášení vést záznamy o všech provedených vyhodnoceních a o případné zpětné vazbě, kterou následně obdrží od finanční zpravodajské jednotky, aby se zlepšilo odhalování podezřelých transakcí v budoucnu;
- e) zajistit, aby poznatky ohledně praní peněz a financování terorismu nebo podezření na ně nebo na spojení určité osoby s praním peněz a financováním terorismu byly neprodleně oznámeny finanční zpravodajské jednotce, přičemž by měl spolu s oznámením takové skutečnosti předložit informace a dokumentaci, které jsou nezbytné k doložení podezření nebo případů důvodného podezření na praní peněz a financování terorismu;
- f) zajistit rychlou a vyčerpávající odpověď na jakoukoli žádost o informace ze strany finanční zpravodajské jednotky; a
- g) pravidelně zvažovat důvody, proč upozornění na neobvyklou činnost nebo transakce nebyla eskalována jako interní hlášení, aby bylo možné určit, zda existují nějaké problémy, které je třeba řešit, aby bylo zajištěno účinné odhalování podezřelé činnosti nebo transakcí.

53. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl zajistit, aby vnitřní kontrolní mechanismy úvěrové nebo finanční instituce umožnily dodržovat veškeré pokyny finanční zpravodajské jednotky.

54. Úvěrové nebo finanční instituce by měly své vedoucí pracovníky a zaměstnance upozornit na povinnost důsledně dodržovat zákaz informovat zákazníka nebo třetí strany o tom, že probíhá nebo může být zahájena analýza praní peněz a financování terorismu, a omezit přístup k těmto informacím na osoby, které je potřebují pro výkon svých funkcí. Ačkoli v rámci úvěrové nebo finanční instituce platí povinnost mlčenlivosti, kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl přesto pečlivě zvážit, komu budou v rámci úvěrové nebo finanční instituce poskytnuty informace o zprávách podaných finanční zpravodajské jednotce nebo o žádostech o informace obdržených od finanční zpravodajské jednotky. Postup hlášení by měl být důvěrný a totožnost osob zapojených do přípravy a předání hlášení by měla být chráněna zásadami ochrany osobních údajů.

g. Odborné školení a informovanost

55. V souladu s povinností podle čl. 46 odst. 1 směrnice (EU) 2015/849 a jak je uvedeno v revidovaných obecných pokynech orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování

terorismu⁹ by měl kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu řádně informovat zaměstnance o rizicích praní peněz a financování terorismu, kterým je úvěrová nebo finanční instituce vystavena, včetně metod, trendů a typologií praní peněz a financování terorismu, jakož i o přístupu založeném na rizicích, který úvěrová nebo finanční instituce uplatňuje ke zmírnění těchto rizik. Tyto informace mohou mít různou podobu, například firemní dopisy, informace na intranetu nebo schůze.

56. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl dohlížet na přípravu a provádění průběžného programu školení v oblasti praní peněz a financování terorismu. Ve spolupráci s oddělením lidských zdrojů úvěrové nebo finanční instituce by měl být zdokumentován roční plán školení a vzdělávání zaměstnanců, který by měl být uveden ve zprávě o činnosti pro vedoucí orgán podle odstavce 50.

57. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl zajistit, aby byli všichni zaměstnanci seznámeni s interními postupy pro podávání hlášení, které úvěrová nebo finanční instituce přijala.

58. Kromě obecného vzdělávání by měl kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu pro účely čl. 46 odst. 1 směrnice (EU) 2015/849 posoudit specifické potřeby školení v rámci úvěrové nebo finanční instituce a zajistit, aby osobám vystaveným různým úrovním rizik praní peněz a financování terorismu bylo poskytnuto odpovídající teoretické a praktické školení. Jedná se například o:

- a) osoby pracující ve funkci zajišťování shody s předpisy v rámci odpovědnosti kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;
- b) osoby, které jsou v kontaktu se zákazníky nebo jsou pověřeny prováděním jejich transakcí (zaměstnanci, zástupci a distributoři);
- c) osoby odpovědné za vývoj postupů nebo interních nástrojů použitelných na činnosti, které mohou být citlivé na riziko praní peněz a financování terorismu.

59. Obsah specifických školicích programů poskytovaných osobám s různou mírou vystavení rizikům praní peněz a financování terorismu by měl být upraven s ohledem na rizika, jak je popsáno v revidovaných obecných pokynech orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu¹⁰.

60. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl stanovit ukazatele hodnocení pro kontrolu účinnosti poskytnutého školení.

61. Pokud úvěrová nebo finanční instituce přijme program školení a zvyšování povědomí vypracovaný v zahraničí, např. sídlem nebo mateřskou společností, měl by kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu zajistit, aby byl tento program

⁹ Obecný pokyn 6: *Školení* o revidovaných obecných pokynech orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu: EBA/GL/2021/02

¹⁰ Obecný pokyn 6: *Školení* o revidovaných obecných pokynech orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu: EBA/GL/2021/02

přizpůsoben právním a regulačním pravidlům platným na vnitrostátní úrovni, jakož i s ohledem na typologii praní peněz a financování terorismu a specifické činnosti úvěrové nebo finanční instituce.

62. Pokud jsou některé činnosti v oblasti školení zadávány externímu poskytovateli služeb, měl by kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu zajistit, aby i) poskytovatel služeb měl požadované znalosti v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, které zaručí kvalitu poskytovaného školení, ii) byly stanoveny a dodržovány podmínky řízení externího zadávání a iii) obsah tohoto školení byl přizpůsoben specifickým rysům dané úvěrové nebo finanční instituce.

4.2.5 Vztah mezi funkcí zajišťování shody s předpisy a ostatními funkcemi

63. Funkce zajišťování shody s předpisy i nezávislá funkce zajišťování dodržování předpisů v oblasti praní peněz a financování terorismu by měly být umístěny v druhé linii obrany úvěrových a finančních institucí.

64. Pokud se funkce zajišťování shody s předpisy v oblasti praní peněz a financování terorismu liší od obecné funkce zajišťování shody, měly by úvěrové nebo finanční instituce kromě ustanovení obecných pokynů evropských orgánů dohledu k vnitřní správě a řízení¹¹ o transparentním a zdokumentovaném rozhodovacím procesu a jasném rozdělení odpovědností a pravomocí v rámci vnitřní kontroly splňovat ustanovení uvedená v tomto oddíle.

65. Útvar nezávislého auditu uvedená v čl. 8 odst. 4 písm. b) směrnice (EU) 2015/849 by neměla být spojována s funkcí zajišťování shody s předpisy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.

66. Útvar řízení rizik, pokud ho úvěrová nebo finanční instituce má, a výbor pro rizika, pokud je zřízen, by měly mít přístup k příslušným informacím a údajům nezbytným pro výkon své funkce, včetně informací a údajů z příslušných podnikových a funkcí vnitřní kontroly, jako je například funkce pro dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.

67. Dobrá spolupráce při výměně informací by měla probíhat mezi vedoucím oddělení řízení rizik a kontrolorem dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl spolupracovat s útvarem řízení rizik za účelem stanovení metodik boje proti praní peněz a financování terorismu v souladu se strategií řízení rizik úvěrové nebo finanční instituce.

¹¹ Obecné pokyny orgánu EBA k vnitřnímu systému správy a řízení podle směrnice 2013/36/EU: EBA/GL/2021/05, obecné pokyny k určitým aspektům požadavků směrnice MiFID II na funkci compliance: ESMA35-36-1946; obecné pokyny orgánu EIOPA k řídicímu a kontrolnímu systému: EIOPA-BoS-14/253 CS

4.2.6 Externí zadávání provozních funkcí kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu

68. Kromě pokynů evropských orgánů dohledu k outsourcingu¹², pokud jsou použitelné, a v případech, kdy je outsourcing provozních funkcí kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu podle vnitrostátních právních předpisů povolen, by úvěrové nebo finanční instituce měly zohlednit následující klíčové zásady:

- a. Konečnou odpovědnost za dodržování právních a regulatorních povinností, ať už jsou konkrétní funkce zadávány externě nebo ne, nese úvěrová nebo finanční instituce.
- b. Práva a povinnosti úvěrové nebo finanční instituce a poskytovatele služeb by měly být jasně přiděleny a vymezeny v písemné smlouvě.
- c. Úvěrová nebo finanční instituce, která se spoléhá na ujednání o outsourcingu, by měla být i nadále odpovědná za sledování a dohled nad kvalitou poskytovaných služeb.
- d. Outsourcing uvnitř skupiny by měl podléhat stejnému regulačnímu rámci jako zadání externím poskytovatelům služeb mimo skupinu¹³.
- e. Externí zajištění funkcí nesmí vést k přenesení povinností vedoucího orgánu. Strategická rozhodnutí týkající se boje proti praní peněz a financování terorismu by neměla být zadávána externě. Tato rozhodnutí zahrnují zejména:
 - i. schválení posouzení rizik praní peněz a financování terorismu v rámci celého podniku;
 - ii. rozhodnutí o vnitřní organizaci rámce pro boj proti praní peněz a financování terorismu úvěrové a finanční instituce;
 - iii. přijetí interních zásad a postupů pro boj proti praní peněz a financování terorismu;
 - iv. schválení metodiky použité k určení rizika praní peněz a financování terorismu, které představuje daný obchodní vztah, a přiřazení rizikového profilu;
 - v. schválení kritérií, která bude úvěrová nebo finanční instituce používat k odhalování podezřelých nebo neobvyklých transakcí pro účely průběžného sledování a/nebo podávání zpráv.

Úvěrové a finanční instituce nesou konečnou odpovědnost za rozhodnutí o nahlášení podezřelých transakcí finanční zpravodajské jednotce, a to i v situacích, kdy je identifikace a hlášení podezřelých transakcí zadáváno externím subjektům.

69. Úvěrové a finanční instituce by se při externím zadávání provozních funkcí v rámci funkce kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu poskytovateli služeb měly řídit postupy pro outsourcing, jak je uvedeno v pokynech orgánu EBA k outsourcingu. To zahrnuje identifikaci a hodnocení relevantních rizik spojených s outsourcingem, odůvodnění rozhodnutí o outsourcingu s ohledem na sledované cíle (ať už se jedná o zajištění

¹² Viz Obecné pokyny orgánu EBA k outsourcingu: EBA/GL/2019/02; Obecné pokyny orgánu EIOPA k outsourcingu u poskytovatelů cloudových služeb: EIOPA-BoS-20-002; Obecné pokyny orgánu ESMA k outsourcingu u poskytovatelů cloudových služeb: ESMA50-157-2403

¹³ Bod 27 podkladových částí obecných pokynů orgánu EBA k outsourcingu ze dne 25. února 2019: EBA/GL/2019/02

optimálního rozdělení zdrojů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v rámci celé skupiny, nebo na základě kritérií proporcionality), provedení hloubkové kontroly potenciálního poskytovatele služeb a smluvní zajištění outsourcingového ujednání.

70. Úvěrová nebo finanční instituce, která externě zadává úkoly v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, by měla pověřit svého kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu:

- i) sledováním výkonu poskytovatele služeb, aby bylo zajištěno, že outsourcing účinně umožňuje úvěrové nebo finanční instituci plnit všechny její zákonné a regulační povinnosti v oblasti praní peněz a financování terorismu;
- ii) prováděním pravidelné kontroly dodržování předpisů ze strany poskytovatele služeb v rámci závazků vyplývajících ze smlouvy. V souladu s dokumentovanou analýzou by pravidelná kontrola měla zajistit, aby útvar zajišťování shody s předpisy v oblasti praní peněz a financování terorismu měl k dispozici prostředky k pravidelnému a příležitostnému testování a sledování dodržování povinností, které má poskytovatel služeb. Pokud jde o údaje o zákaznících, měl by mít útvar pro dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a příslušný orgán přístupová práva k systémům/databázím poskytovatele služeb;
- iii) podáváním zpráv o outsourcingu vedoucímu orgánu v rámci zprávy o činnosti pracovníka pro boj proti praní peněz a financování terorismu nebo kdykoli to okolnosti vyžadují, zejména proto, aby byla co nejdříve provedena nezbytná nápravná opatření.

71. Pokud úvěrová nebo finanční instituce nemá žádné vlastní úředníky nebo zaměstnance kromě vedoucího orgánu, může funkci zajišťování souladu s předpisy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu zadat poskytovateli služeb. V takových případech by měl být kontrolorem dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu kontrolor dodržování předpisů v této oblasti jednoho z poskytovatelů služeb, který má zkušenosti nebo znalosti o druhu činnosti nebo transakcí prováděných úvěrovou nebo finanční institucí.

72. V situacích, kdy úvěrová nebo finanční instituce využívá outsourcing v rámci skupiny, by měla zejména přijmout opatření nezbytná k identifikaci a řízení případných střetů zájmů, které by mohly z takové dohody o outsourcingu vyplynout. Mateřská společnost skupiny by měla:

- a) zajistit, aby byl v dotčených subjektech vytvořen soupis případů outsourcingu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v rámci skupiny, aby bylo možné určit, která funkce se vztahuje ke kterému právnímu subjektu, a aby byl pravidelně k dispozici k nahlédnutí; a
- b) zajistit, aby outsourcing v rámci skupiny neohrozil dodržování předpisů každé dceřiné společnosti, pobočky nebo jiné formy provozovny v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.

73. Externí zadávání úkolů souvisejících s bojem proti praní peněz a financování terorismu poskytovatelům služeb usazeným ve třetích zemích by mělo podléhat dodatečným ochranným

opatřením, aby se zajistilo, že externí zadávání nezvýší v důsledku umístění poskytovatele služeb riziko nedodržení právních a regulačních požadavků nebo neúčinného plnění zadaných úkolů, ani nebude bránit příslušnému orgánu účinně vykonávat svou pravomoc dohledu nad poskytovatelem služeb.

4.3 Organizace funkce zajišťování shody s předpisy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na úrovni skupiny

4.3.1 Obecná ustanovení o situaci ve skupině

74. Úvěrová nebo finanční instituce by měla přizpůsobit svůj rámec vnitřní kontroly specifickým své obchodní činnosti, její složitosti a souvisejícím rizikům s přihlédnutím k situaci v celé skupině.

75. Úvěrová nebo finanční instituce by měla zajistit, aby mateřský podnik, pokud je úvěrovou nebo finanční institucí, měl dostatečné údaje a informace a byl schopen posoudit rizikový profil pro praní peněz a financování terorismu v rámci celé skupiny v souladu s obecnými pokyny orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu¹⁴.

76. Pokud je úvěrová nebo finanční instituce mateřskou společností skupiny, měla by zajistit, aby každý vedoucí orgán, obchodní linie a vnitřní jednotka, včetně každé funkce vnitřní kontroly, měly k dispozici informace nezbytné k plnění svých povinností. Zejména by měla zajistit výměnu příslušných informací mezi obchodními liniemi a funkcí zajišťování shody s předpisy v oblasti praní peněz a financování terorismu, případně funkcí zajišťování shody s předpisy, pokud se jedná o dvě různé funkce, na úrovni skupiny a mezi vedoucími vnitřních kontrolních funkcí na úrovni skupiny a vedoucím orgánem úvěrové nebo finanční instituce.

4.3.2 Úloha vedoucího orgánu s ohledem na boj proti praní peněz a financování terorismu na úrovni skupiny

77. Pokud je mateřský podnik úvěrovou nebo finanční institucí, a je tedy povinnou osobou podle směrnice (EU) 2015/849, měl by jeho řídicí orgán plnit alespoň tyto úkoly:

- a) za účelem získání přehledu o rizicích praní peněz a financování terorismu, kterým je každý subjekt skupiny vystaven, zajistí, aby subjekty skupiny prováděly vlastní posouzení rizik praní peněz a financování terorismu v rámci celého podniku koordinovaně a na základě společné metodiky, avšak s ohledem na vlastní specifika, s přihlédnutím k čl. 8 odst. 1 směrnice (EU) 2015/849 a revidovaným obecným pokynům orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu¹⁵;
- b) V případě, že je informován členy vedoucího orgánu skupiny nebo pracovníkem vrcholného vedení odpovědným za boj proti praní peněz a financování terorismu nebo přímo kontrolorem dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu skupiny o dohledových činnostech prováděných v subjektech skupiny příslušným orgánem nebo

¹⁴ Revidované obecné pokyny orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu: EBA/GL/2021/02

¹⁵ Revidované obecné pokyny orgánu EBA k rizikovým faktorům praní peněz a financování terorismu: EBA/GL/2021/02

o nedostatcích, které v nich byly zjištěny, zajistí, aby dceřiná společnost nebo pobočka včas a účinně provedla nápravná opatření.

4.3.3 Organizační požadavky na úrovni skupiny

78. Při zavádění skupinových zásad a postupů podle článku 45 směrnice (EU) 2015/849 by střet zájmů, tedy úkolů vytvářejících riziko praní peněz a financování terorismu, jako je obchodní funkce, mezi mateřskou úvěrovou nebo finanční institucí, která je povinným subjektem podle směrnice (EU) 2015/849, a dceřinou společností nebo pobočkou neměl ohrozit dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a měl by být zmírněn.

79. Mateřská úvěrová nebo finanční instituce by měla:

- a) jmenovat člena svého vedoucího orgánu nebo pracovníka vrcholného vedení odpovědného za boj proti praní peněz a financování terorismu z řad vrcholného vedení na úrovni mateřského podniku a rovněž kontrolora pro dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu pro celou skupinu;
- b) vytvořit organizační a operativní koordinační strukturu na úrovni skupiny s dostatečnými rozhodovacími pravomocemi pro řízení skupiny v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, aby tato pozice byla účinná při řízení a prevenci rizik praní peněz a financování terorismu v souladu se zásadou proporcionality a platnými vnitrostátními právními předpisy;
- c) schválit vnitřní zásady a postupy skupiny v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a zajistit, aby byly v souladu se strukturou skupiny a s velikostí a charakteristikami úvěrových nebo finančních institucí, které do ní patří;
- d) vytvořit interní kontrolní mechanismy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na úrovni skupiny;
- e) pravidelně vyhodnocovat účinnost zásad a postupů pro boj proti praní peněz a financování terorismu na úrovni skupiny a
- f) v případě úvěrové nebo finanční instituce, která provozuje pobočky nebo dceřiné společnosti ve vlastním nebo v jiném členském státě či třetí zemi, jmenovat skupinového kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu jako koordinátora, který zajistí, aby všechny subjekty skupiny, které se zabývají finančními činnostmi, uplatňovaly politiku skupiny a přiměřené a vhodné systémy a postupy pro účinnou prevenci praní peněz a financování terorismu.

80. Skupinový kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl plně spolupracovat s kontrolorem dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu každého subjektu.

81. Skupinový kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl mít alespoň tyto úkoly:

- a) koordinovat hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu v rámci celého podniku, které provádějí subjekty skupiny na místní úrovni, a organizovat shromažďování jejich výsledků, aby

- bylo možné dobře porozumět povaze, intenzitě a místům výskytu rizik praní peněz a financování terorismu, kterým je skupina jako celek vystavena;
- b) vypracovat posouzení rizik praní peněz a financování terorismu v rámci celé skupiny. V tomto ohledu by mateřská společnost skupiny měla ve svém systému řízení rizik praní peněz a financování terorismu na úrovni skupiny zohlednit jak jednotlivá rizika různých subjektů skupiny, tak jejich možné vzájemné vazby, které by mohly mít významný dopad na rizikovou expozici celé skupiny. V tomto ohledu je třeba věnovat zvláštní pozornost rizikům, kterým jsou vystaveny pobočky nebo dceřiné společnosti skupiny usazené ve třetích zemích, zejména pokud jsou vysoce rizikové z hlediska praní peněz a financování terorismu;
 - c) definovat standardy pro boj proti praní peněz a financování terorismu na úrovni skupiny a zajistit, aby místní zásady a postupy na úrovni subjektů byly v souladu s právními předpisy a nařízeními pro boj proti praní peněz a financování terorismu platnými pro každý subjekt skupiny zvlášť a aby byly rovněž sladěny s definovanými standardy skupiny;
 - d) koordinovat činnost různých místních kontrolorů dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v provozních jednotkách skupiny s cílem zajistit, aby pracovali konzistentně;
 - e) sledovat, zda pobočky a dceřiné společnosti, které se nacházejí ve třetích zemích, dodržují ustanovení EU týkající se boje proti praní peněz a financování terorismu, zejména pokud jsou požadavky na předcházení praní peněz a financování terorismu méně přísné než požadavky stanovené ve směrnici (EU) 2015/849¹⁶;
 - f) v souladu s vnitrostátními právními předpisy stanovit zásady, postupy a opatření pro celou skupinu týkající se zejména ochrany údajů a sdílení informací v rámci skupiny pro účely boje proti praní peněz a financování terorismu;
 - g) zajistit, aby subjekty skupiny měly odpovídající postupy pro oznamování podezřelých transakcí a řádně sdílely informace, včetně údajů o tom, že bylo podáno oznámení podezřelé transakce (aniž by byla dotčena vnitrostátní pravidla důvěrnosti, pokud existují).

82. Skupinový kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu by měl alespoň jednou ročně vypracovat zprávu o činnosti a předložit ji vedoucímu orgánu skupiny. Kromě bodů uvedených v odstavci 50 by měla zpráva skupinového kontrolora dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu obsahovat alespoň následující body od kontrolorů dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v pobočkách a dceřiných společnostech:

- a) statistiky konsolidované na úrovni skupiny, zejména o rizikové expozici a podezřelých aktivitách;
- b) sledování přirozených rizik, která se vyskytla v jedné dceřiné společnosti nebo pobočce a v ostatních dceřiných společnostech a pobočkách, a analýza dopadu zbytkových rizik;
- c) dohledové kontroly, interní nebo externí audity dceřiných společností nebo poboček úvěrové nebo finanční instituce, včetně závažných nedostatků zjištěných v zásadách a postupech boje

¹⁶ Viz také Společné regulační technické standardy evropských orgánů dohledu k provádění zásad v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v rámci skupin ve třetích zemích ze dne 6. prosince 2017: JC 2017 25

proti praní peněz a financování terorismu úvěrové nebo finanční instituce, a opatření nebo doporučení k nápravným opatřením; a

- d) informace o řízení a dohledu nad dceřinými společnostmi a pobočkami se zvláštním zaměřením na ty, které se nacházejí ve vysoce rizikových zemích, je-li to relevantní.

83. Kontrolor dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v dceřiné společnosti nebo pobočce by měl být přímo podřízen kontrolorovi dodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu ve skupině.

84. Skupina by měla zajistit, aby zásady a postupy, které subjekty zavedly, byly v souladu s postupy a zásadami skupiny v rozsahu povoleném platnými vnitrostátními právními předpisy. Na základě kritérií proporcionality by úvěrové nebo finanční instituce měly v případě potřeby zřídit výbory (včetně výboru pro dodržování předpisů) vedoucího orgánu v jeho dozorčí funkci, jak je uvedeno v oddíle 5 revidovaných obecných pokynů orgánu EBA k vnitřnímu systému správy a řízení¹⁷.

¹⁷ Revidované obecné pokyny orgánu EBA k vnitřnímu systému správy a řízení podle směrnice 2013/36/EU: EBA/GL/2021/05